

בי"ה עה"ק יפו ת"ו ר"ה סבת תרע"ג
ערת של"ו וברכת עולמים לכבוד י"ד נפשי הרב הנאמן הח"ב סני"ה.
איש האשכולות חנה זיבת, ומחולא בדת ויראת ד' סהרה מו"ה ית"ה ל"ב.
זלצטר של"ט"א.

אחדשה"ט באהבה סתורה ואמנה.

מאמרו היקר הגיעני, ובעצם סרדתי למרחבות עברתי עלי, ונתתי מאד
וספרים כאלה הם בודאי במרחבו אחת מהרשיות היחיד טובות למכתבו ואנושה.
אמנם לעולם לא נוכל להתעלם מהתרופה הכללית הכללת את הכל, ושעזיבתה.
היא שגרמה לנו את נפילתנו, והיא הדבר מה שאני בעניי ובמר נפשי רגיל לקרא.
לשנות ולשלב מאת האלפים פעמים, עזבנו את נשמת התורה, וזאת היא הצעקה.
הגדולה המקפת בעזה דורות רבים, מימי הנביאים, הסופרים והחכמים, גדולי
החדות הראשונים והאחרונים, גדולי הכשרון שבנו, פנו להם בעיקר אל הצד
המעשי שבתורה, וגם שם רק במקצועות מיוחדים, עבדוהו והרגילוהו בחינוך.
הצד המרגיש, יותר מזה הצד העיוני, ומה שלמעלה ממנו ובא אחריו ממלא.
הקדשי ההופעי, שבו הגאולה והישועה גנוזה, אותו עזבו לגמרי, ולגס-רוח:
ומשוגע יחשב גם מי שבא ותובע את העלבון הגדול הזה, מרועי האמנה, הקול
הגדול של חוקינו האלהים, של חסידינו העליונים, של תמקובלים השותרים
באי בסוד ד', קדושי המבט ואדירי הרצון, חוכי ישועה וצופי גאולה, היה לקול
קורא במדבר, ועד כה, אחרי אשר כל כך חזקנו, אחרי אשר הכפירה מגיחה:
עלינו מעבריים, בעביה המנווילים בשחרותם המזוהמה, השמד כקטב ישוד, לחטוף:
מאנו אלפים נפשית בכל שנה, ובקרב המחנה שהתורה והאמנה היא דגלה, שמה
רשעוריה צלמות ואין סדרים, אין חפץ ברור ולא אידיאל מחזור ומסודר, עוד
המחשבה חזקה היא ש"בסגולות" ירפאו את שברנו, ב"סגולות" שהתשמת אינה
מתמלאה מוק, כל זמן שאין ממלאים אותה במה שהיא ההכרח היגתר נמרץ לסיפוק
חייה, בשום אופן לא תקום ולא תהיה עצמה, המורדת בקול ד' הקורא מתוך מעמקי
נשמתה"ש של קדושי עליונים, מני אז ועד עתה, לתשובה גדולה אצחנו נקראים,
לתשובה מאשבה ולכל מבשריה, חשק בעת משבר גדול וסכנה עצומה, צריכים

לקחת את המעולה שבהדושות, רדיקלים אנו מוכרחים להיות, בפשרות למחצה,
לשליש ולרביע מאמנה לא נתקן. האמונה אבדה, הולכת ומתדלדלת, מפני שהתורה
תורתה, אין דורש ואין מבקש. האורתודוקסיה במלחמתה השלילית כעת משפיקה
את עצמה בהכלי שוא וכדמיונות כווכבים, שהחיים והמצאות האציקורי שבעמנו,
ומחיריבם עמם את נשאתהם. לא זאת היא נחמתנו מה שהצד האציקורי שבעמנו.
הוא יותר צפוי להרס ולכיון, צרת רבים כזאת אינה חצי נחמה, כי-אם צרה כפולה.
התראת באצבע שנראה על ליקויים של חושבי המחשבה שבאומות, לא יתנו לנו
עו חיים, כשאלה הם רק דברים שליליים. ולמה נלך בדרכים רחוקים, בעוד
שהדרך הכבושה והישרה לפנינו היא. כל התורה בפירושה הרוחניים כולם,
צריכה היא להתעלות אצלנו. כל מי שיש אומץ בלבבו, כח בעט ורוח ד' בנשמתו,
קראת הוא לצאת אל המערכה ולצעוק הבו אור. מחזה אחר, לגברי אחר, הינו
רואים בדורנו, אלמלי נתרבו חלק רשום מבעלי הכשרון, המבולאים בתורה
ובשכל טוב, לעבוד את כרם ד' בתוכו פנימה, לעסיק בטהרתם של מושגי האמונה
והעבודה, בכירון של הדיעות בעניני האלהות, הנבואה, רוח הקודש, הגאולה
והצפיה לתשועה, תשועת האומה ותשועת העולם, תיקוני הנשמות של היחידים
ושל הרבים, תיכון הרוחות של הדורות העוברים, העתידים, והמה על גביהם.

גבורה אחרת היתה פורחת ועולה בעדר ד' הנפוץ, הוד גורא ועליון היה
מתפרש ומתגלה על המון רב של חכמי תורה, וזוהר עליון היה משתפך
מהם על האומה כולה ועל העולם כולו. הספרות המתדלדלת, ההולכת
ומתחשבת, מתנוולת ומתמאמת, במובנה החדש בישראל ובעולם, היתה לה תקומה
ופדיון על ידינו, על ידי הגיונותינו הענקיים, ע"י הבעותינו הברורות שהיו ראיות
להיות יסודות לחיי עמים רבים, להוציאם ממחשכים לאור, והרשעה הסכלות,
האוליות שבאמונות הדופיות, היו הולכים ומתבערים, ואנחנו היינו המתחילים
במלאכת-שמים הגדולה של כיעור רוח הטומאת מן הארץ, ושל התחלת הופעת
תיקון עולם במלכות אל, ועל זה אנו נתבעים ולזה נוצרני. ובכל זמן
שאנו נדדים, נשחטים ונטבחים, כצבאות וכאלים, על אשר אין אנו מכירים
את תפקידנו, באים אנשים קטנים ומצומצמים, ומרפאים אותנו ברפואות קרות
מכל המינים, ואת סס"חחיים העיקרי, אותו מניחים בקרן זוית, אלה מתוך
טמטום הלב וקטנות-אמנה, ואלה מתוך גאווה וחסרון-ידיעה, ועוד הפעם חושכים
שהגדלת תורה והאדרתה, כשתהיה באותו המובן הצר והיבש, שלא היה בכחו
לחזיק את עמדתנו מעת אשר השתערו רוחות קולטוריות, והמון תביעות רוחניות
נגדנו, שזו היתה גם כעת התרופה הכוללת לכל מסאובותינו הרבים, לא יחשדני
כבוד חביבי, ואקוה ששים אדם לא יחשדני, במיעוט אהבה חלילה, לתורה המעשית,
לתמדת לימודה ולהרחבתה בפלפול וסברא, בחריפות ובקיאיות, אבל בעת שהדבר
בא עד לידי הפרת תורת אמת, תורה דלעילא¹⁰, עד לכדי הדעמת נשמת
הנשמה, עד כדי החלשת כח המחשבה, ועד כדי הבאת מעמד החיים הרוחניים

שלנו, ואל כל העולם כולו התלוי בנו, למצב של פרפור ועילוף גורא, והעם
לא שב עד המכה ואת ד' צי לא דרשו"ג, ואם יבא אחד ויאמר שישועתנו מונחת
היא בנשמתה של תורה, בהגדלתה והאדרתה העליונה והאמיתית, יבאו כל הטוענים
מעבריים וימטירו עליך מכול של השגות: מה אתה חפץ, בקבלה, במוסר, בחקירה,
בפילוסופיה, בדרשנות, בספרות, בשיטה, הלא כל אלה פשטו את הרגל, ולא
נתנו לנו את מה שהבטיחו בעת שהתחילה תסיסתם, וטענות כאלה מספיקות
כבר להחניק את קול ד' הקורא בנו מקרב מעמקי נשמתנו וממלא העולמים כולם,
דרשוני חיה - בעת כזאת אנו חייבים להפגין על הגדול שבתסרוכות. אין אני
מדבר כעת ע"ד הפרוגרמות הפרטיות, אך באים לסדר סדרי לימוד וסדרי מחשבה,
סדרי ספרים, סדרי ישיבות ערוכות, שבעצם דאגתן להרחבתה של תורה במובנה:
הפשוט, תזינה משמשות לנו למגדלי עז ומבצרים לרוח ד', שמהם יצאו גבורי
אל, כימי עולם. כל אלה העצות הפרטיות ילכו ויתיצרו, אחרי שהעיקר יוכר,
אחרי שכל השאלה תהיה על דבר האמצעים והסדרים.

צד לי מאד שאי-אפשר לי כעת להרחיב דברים, וק"ו לכתוב איזה מאמר
מסודר לכבוד ספרו של כתי"ר, שתני רואה אותו בתקוה של חטיבה חשובה בע"ה.
אמנם הכעתי קצת מאנחתי לפני לב סחור ובעל דעה נכונה כהדת כבוד חביבי.
והיו רצון מלפני אבינו שבשמים, לחזק את ידי העמלים עם הציבור לשם שמים,
ולאמץ את רוח כל אשר זיק אור ד' בווער בלבבו, לקום יחד כאגודה אחת להאריך
אור ד' על עמו, ותפקידה של ארץ ישראל, כזור גיא חיוני, יוכל רק בתכונה
זאת לצאת מתוך המחשכים הרבים אשר יסבוח.

הנני בוח חותם בעתרת ברכה לכתי"ר וכאל, יחזק ד' כחו ופועל ידו ירצה.
כתי"ר נפש ידי"ע דושי"ת ומבדו מקרב לונ"ה.

הק אברהם יצחק ה"ק
ע"ד ידי"ע הגרידכ"ז ש"י, הס' לא ראיתי, אבל בשום אופן אין מקום לשום
קפידא בין אחבי אמת שכמונו תל"ה.
הנ"ל.